

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA
ELMİN İNKİŞAFI FONDU**

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun
elmi-tədqiqat proqramlarının, layihələrinin və digər elmi tədbirlərin
maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə qrantların verilməsi üzrə
2011-ci il üçün Gənc Alim və Mütəxəssislərin müsabiqəsinin
(EİF/GAM-2011-2(4)) qalibi olmuş və yerinə
yetirilmiş layihə üzrə**

YEKUN ELMİ-TEXNİKİ HESABAT

Layihənin adı: Qala tarixi-etnoqrafik qoruğu və yaxın ərazilərdə bioekoloji vəziyyətin kompleks tədqiqi

Layihə rəhbərinin soyadı, adı və atasının adı: Hacıyeva Dilarə Elman qızı

Qrantın məbləği: 35 000 manat

Layihənin nömrəsi: EİF/GAM-1-2011-2(4)-26/17/3-M-22

Müqavilənin imzalanma tarixi: 17 may 2012-ci il

Qrant layihəsinin yerinə yetirilmə müddəti: 18 ay

Layihənin icra müddəti (başlama və bitmə tarixi): 01 iyun 2012-ci il – 01 dekabr 2013-cü il

Diqqət! Bütün məlumatlar 12 ölçülü Arial şrifti ilə, 1 intervalla doldurulmalıdır

Diqqət! Uyğun məlumat olmadığı təqdirdə müvafiq bölmə boş buraxılır

Hesabatda aşağıdakı məsələlər işıqlandırılmalıdır:

1 Layihənin həyata keçirilməsi üzrə yerinə yetirilmiş işlər, istifadə olunmuş üsul və yanaşmalar

Yerinə yetirilmiş işlər:

1. Ədəbiyyat siyahısının toplanması və metodika ilə tanışlıq
2. Ərazi ilə ilkin tanışlıq
3. Təcrübə aparılan pilot sahələrin seçilməsi
4. Əraziyə uyğun olaraq monitorinqin iş planı və metodologiyasının tərtibi(xarici və yerli ekspertlərlə)
5. Monitorinqin mərhələlərinin həyata keçirilməsi
6. Nəşrlər (dissertasiya mövzusu, məqalələr, tezislər)
7. Aprobasiyalar və dissertasiya müdafiəsinə hazırlıq
8. Dissertasiya müdafiəsi

9. Mövsümə uyğun herpeto, entomo və ornitofaunanın növmüxtəlifliyi müşahidələr zamanı təyin olunmuşdur

Əraziyə uyğun olan metodlar:

1. Hidrobiontlardan passiv bioindikator kimi istifadə
2. Lixenoindikasiya
3. Bitkilərin bioindikator kimi qiymətləndirilməsi
4. Bakterioloji və kimyəvi analiz üçün torpaq nümunəsinin götürülməsi və hazırlanması
5. Mayer indeksinə əsasən su hövzələrinin çirklənmə dərəcəsinin qiymətləndirilməsi.
6. Drud cədvəlinə görə bitkilərin ərazidə yayılma dərəcəsinin təyini
7. Qramm boyama və Berjiyə görə mikroorqanizmlərin təyin edilməsi.
8. Braun-Blanke şkalası örtmə dərəcəsi üzrə qeydiyyatı.
9. Fiziki çirkləndiricilərin bəzi göstəriciləri (səs-küy)
10. Torpağın kimyəvi çirkləndiricilərinin (ağır metallar misalında) analizi

2

Layihənin həyata keçirilməsi üzrə planda nəzərdə tutulmuş işlərin yerinə yetirilmə dərəcəsi (faizlə qiymətləndirməli)

Ədəbiyyat materiallarının toplanması, metodika ilə tanışlıq- (95%)

Qala ərazisində əvvəlcədən pilot sahələrin təyin olunması, əraziyə ilk ezamiyyətlər - (100%)

Təcrübələrin aparılması üçün istifadə olunacaq cihaz və avadanlıqlarla tanışlıq. (95%)

Təcrübə sahələrində torpaq, su nümunələrinin götürülməsi, ərazinin fiziki çirkləndiricilərinin monitorinqi, biomüxtəlifliyin tədqiqi (95%)

Çöl təcrübəsi (94 gün ərzində) (100%)

Tədqiqat qrupunun Etno-ekoloji mərkəzdə ilk analizlər aparması (80%)

Tədqiqat qrupu tərəfindən BDU-da (herbari və faunistik materialların işlənilib hazırlanması) analizlər aparılması (Bioekologiya laboratoriyası) (90%)

Qrup tədqiqatçılarının BDU-da bir sıra analizlərinin aparılması (Ekoloji-monitorinq laboratoriyası) (70%)

Bəzi analizlər (avadanlıqlar təmirdə olduğundan) sərbəst laboratoriyalarda aparılıb.

Dissertasiya işlərinin yazılması (90%)

Dissertasiya işlərinin müdafiəsi- (aprobasiya-60% tam müdafiə- 20%) 80%

3

Hesabat dövründə alınmış **elmi nəticələr** (onların yenilik dərəcəsi, elmi və təcrübə əhəmiyyəti, nəticələrin istifadəsi və tətbiqi mümkün olan sahələr aydın şəkildə göstərilməlidir)

Torpaqda ağır metalların təyin edilməsi:

Aparılmış elmi tədqiqat işlərinin nəticələrinə görə alınmış ağır metalların miqdarı optik emission spektrometriya, xromotografiya metodu ilə təyin edilmişdir. Cəvə istisna olmaqla bütün metallar İnduktiv İkili Plazma - Optik Emissiya Spektrometriyası (İCP-OES) vasitəsilə təhlil olunub. Cəvə isə soyuq buxar atom fluoressensiya (CVAAS) metodu ilə təhlil olunub.

Tədqiqat aparılan Qala ərazisində Cd, Cr, Cu, Hg, Mn, Pb, Zn kimi ağır metallar aşkar edilmişdir.

Bu ağır metallardan- Mn, Cd, Hg beynəlxalq standartlara uyğun yol verilən qatılıq həddindən (YQH) az; Zn, Pb, Cu, Cr isə yüksəkdir.

Fitosenozun tədqiqi:

Tədqiqat zamanı Qala ərazisində 36 bitki növü müəyyən edilmişdir. Bitkilərdən herbari materialları hazırlanmış və fotoları çəkilmişdir. Bu bitkilərdən 12 növü yeni (32,2 %-i) çoxillik bitkilərə, 18 növü (50%-i) birillik bitkilərə, 6 növü isə (yəni 17.7%-i) ikillik bitkilərə aid edilmişdir.

Ərazidə bitən bitkilərin yaşayış formaları və ekoloji qrupları təyin olunmuşdur. Neftlə çirklənməyə davamlılığına görə rast gəlinən bitkilərin bolluq indeksi və ərazinin zonallığı müəyyən edilmişdir.

Ərazinin fauna tərkibi:

İlin müxtəlif fəsillərində təşkil olunmuş ekspedisiyalar zamanı Abşeron yarımadasında (Qala ərazisində) onurğalı və onurğasız heyvan növlərinə (15 növ onurğasız, 2 növ amfibi, 5 növ reptili, 18 növ quş, 7 növ məməli) rast gəlinmiş və onlar arasında bioindikator növlərin təyini aparılır. Müşahidələr zamanı binokullardan və təyin edicilərdən istifadə olunmuşdur. Quşlar arasında sinantrop, qışlayan, su-bataqlıq, miqrasiya zamanı rast gəlinən və fon əmələ gətirən növlər müəyyən edilmişdir. Rast gəlinən növlərin taksonomik spektri hazırlanır.

Hidrobiontların bioindikator kimi qiymətləndirilməsi:

Tədqiqat zamanı müqayisə üçün Qala gölü (10 nöqtədən, müxtəlif dərinlikdən) və Xəzər dənizinin Şah dili sahillərindən (6 nöqtədən) yaz və qış mövsümlərində su nümunələri götürülmüşdür. Analiz nəticələrinə əsasən Xəzər dənizinin sahil zolağının nisbətən az, Qala gölünün isə həddən çox çirklənməsi müəyyən edilmişdir. Belə ki, Qala gölündə çirkləndiricilərin miqdarı yol verilən qatılıq həddindən dəfələrlə çoxdur. Xəzər dənizi sahillərində 20 növ fitoplankton, 11 növ zooplankton, 31 növ makrozoobentos nümunələrinə rast gəlinmişdir. Qala gölündə isə ilk dəfə 1 növ krevetka və 3 növ həşərat sürfəsinə rast gəlinmişdir. Rast gəlinən hidrobiont nümunələri Xəzər dənizi və Qala gölünün çirklənməsinin bioindikatorları hesab oluna bilər. Həmin ərazilərin ciddi araşdırılmasına ehtiyac duyulur.

Torpağın sanitar- bakterioloji analizi:

Torpağın bakterioloji analizi üçün mövsümi olaraq 6 fərqli tədqiqat sahəsindən torpaq nümunəsi götürülmüş və bakterioloji müayinə üçün QQA, ŞA, PLET, MAK, MH qələvili aqar, bismut-sulfit aqar, motiliti mühitlərində əkilmişdir. Bir neçə prosesdən sonra müşahidə zamanı şübhəli koloniyalar aşkarlandı. Nəticə olaraq nümunə götürülmüş altı nöqtədən üçünün bioloji çirklənmiş ərazi olduğu təsdiqləndi (*P. aeruginosa*, *P. aeromonas*, *E. coli*)

Ərazinin fiziki parametrlərinə görə - radioaktiv fonun səviyyəsi, səs-küy, işıq və elektromaqnit çirklənməsi yaxınlıqda yaşayan əhaliyə və ətraf mühitə təsirinin nəticələri öyrənilir.

Biomüxtəlifliyin tədqiqinə kompleks yanaşma (ekspertlər tərəfindən) bütün iştirakçılara öyrədilmişdir.

- 4 Layihə üzrə **elmi nəşrlər** (elmi jurnallarda məqalələr, monoqrafiyalar, icmallar, konfrans materiallarında məqalələr, tezislər) (dərəcə olunmuş, çapa qəbul olunmuş və çapa göndərilmişləri ayrılıqda qeyd etməklə, uyğun məlumat - jurnalın adı, nömrəsi, cildi, səhifələri, nəşriyyat, indeksi, İmpact Factor, həmmüəlliflər və s. bunun kimi məlumatlar - ciddi şəkildə dəqiq olaraq göstərməlidir) (surətlərini kağız üzərində və CD şəklinə əlavə etməli!)

1. "Оценка биоразнообразия территории историко – этнографического заповедника и побережья соленого озера Гала." Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş "XXI əsrdə Ekologiya və Torpaqşünaslıq elmlərinin aktual problemləri" Respublika Elmi Konfransının Materialları s.117-123, Bakı-2013

2. "Qala ərazisində boz-qonur torpaqlarda ağır metalların qiymətləndirilməsi" Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş "XXI əsrdə Ekologiya və Torpaqşünaslıq elmlərinin aktual problemləri" Respublika Elmi Konfransının Materialları s.99-100, Bakı-2013

3. "Xəzər dənizi makrozoobentosunda *mollusca*-ların hidrobiont bioindikator kimi qiymətləndirilməsi" Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş "XXI əsrdə Ekologiya və Torpaqşünaslıq elmlərinin aktual problemləri" Respublika Elmi Konfransının Materialları s.108-109, Bakı-2013

4. "Abşeron yarımadasında ağır metallarla çirklənmiş torpaqların canlı orqanizmlərə təsirinin ekoloji qiymətləndirilməsi" mövzusunda Qədiyeva Ülkər Rauf qızının dissertasiya işi .

5 İxtira və patentlər, səmərələşdirici təkliflər

-

6 Layihə üzrə ezamiyyətlər (ezamiyyə baş tutmuş təşkilatın adı, şəhər və ölkə, ezamiyyə tarixləri, həmçinin ezamiyyə vaxtı baş tutmuş müzakirələr, görüşlər, seminarlarda çıxışlar və s. dəqiq göstərməlidir)

-

7 Layihə üzrə elmi ekspedisiyalarda iştirak (əgər varsa)

I mərhələ - 14 ekspedisiya

II mərhələ - 60 ekspedisiya

III mərhələ - ekspedisiya nəzərdə tutulmayıb

IV mərhələ - 20 ekspedisiya

8 Layihə üzrə digər tədbirlərdə iştirak

1.GİZ təşkilatı tərəfindən "Biomüxtəliflik və milli monitoring" mövzusunda keçirilən jurfiksdə (fikir və təcrübə mübadiləsi) iştirak.

2.ARDNŞ-nin nəznində olan Ekoloji Parkın informasiya mərkəzində Almaniyada magistr pilləsində təhsil alan Eyyub Mütəllibovun "3-cü dövr meşələrinin endemik bitkilərinin genetik tədqiqatı" və b.e.n, dos. Sevinc Məmmədovanın: "Azərbaycanda Gen bank yaradılması və aparılan tədqiqatlar" mövzusunda çıxış etdiyi jurfiksdə iştirak.

9 Layihə mövzusu üzrə elmi məruzələr (seminar, dəyirmi masa, konfrans, qurultay, simpozium və s. çıxışlar) (məlumat tam şəkildə göstərməlidir: a) məruzənin növü: plenar, dəvətli, şifahi və ya divar məruzəsi; b) tədbirin kateqoriyası: ölkədaxili, regional, beynəlxalq)

Beynəlxalq Elmi Konfrans(plenar) : Akademik Həsən Əliyevin 105 illik yubileyinə həsr olunmuş "Ekologiya: Təbiət və cəmiyyət problemləri."

Respublika Elmi Konfransı(plenar): Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş "XXI əsrdə Ekologiya və Torpaqşünaslıq elmlərinin aktual problemləri"

Layihə rəhbəri və layihə iştirakçıları layihə haqqında BDU-nun Ekologiya və torpaqşünaslıq fakültəsinin I və II kurs tələbələri üçün seminar təşkil etmişdir:

Hacıyeva Dilərə

Abbasov Abdin

Yunusov Əziz

23.02.2013 tarixində ARDNŞ-ın Ekoloji Parkında keçirilən Jour-fix- da (təcrübə və fikir mübadiləsi) layihə rəhbəri magistr Dilərə Hacıyeva "Qala tarixi-etnoqrafik qoruğu və yaxın ərazilərdə bioekoloji vəziyyətin kompleks tədqiqi" layihəsi haqqında məlumat vermiş və jour-fix iştirakçıları Qala gölünün ətrafına, tədqiqatların aparıldığı ərazilərə baxış keçirmişlər.

10

Layihə üzrə əldə olunmuş cihaz, avadanlıq və qurğular, mal və materiallar, komplektləşdirmə məmulatları

Layihə üzrə EIF tərəfindən verilən avadanlıq :

- 1 ədəd Noutbuk-HP Pavilion dv6-6c51er
- 1 ədəd Noutbuk HP Pavillion dv6-6c-3er
- 1 ədəd GPS Garmin (Model: Dakota)
- 2 ədəd HP USB Optical 3 Button Mouse
- 2 ədəd Noutbuk üçün çanta
- 1 ədəd Fotoaparət EOS 60D(18-55mm)
- 1 ədəd SDHC Card SanDisk 8GB
- 1 ədəd GREE Səyyar Kondisioneri- Model: GPE12AF- K3NNA7A
- 1 ədəd Soyuducu – LG Model: GC- 151SA
- 1 ədəd Mikroskop (Carl Zeiss – Primo Star HAL microsc, fixed-Küh, stage drive R, FOV 18, pointer.
- 1 ədəd Binokl (Carl Zeiss-Model: Victory HT 8x42)
- 1 ədəd Binokl (Carl Zeiss-Model: Victory HT 10x42)

Bioekoloji ləvazimatlar:

- 1 ədəd – Fənər (baş üçün)
- 2 ədəd – Fənər (adi)
- 1 ədəd – Kombinezon
- 1 ədəd – Uzunboğaz çəkme
- 1 ədəd – Bel çantası
- 3 ədəd – Əl toru
- 1 ədəd – Elektron tərəzi 1 mq-5 kq
- 1 ədəd - Ştangenpərgar – 240x80x12mm
- 1 bağlama (100 ədəd) – Petri qabları (94x15mm)
- 1 ədəd – Universal menzurka(100ml)
- 1 bağlama (50 ədəd) – Əşya şüşəsi (mikroskop üçün)
- 1 bağlama – Örtük şüşəsi 18x18
- 4 ədəd – Spirt lampası SL-2
- 1 ədəd – Alətlər üçün qutu 42x22x19-Y
- 2 ədəd – Ştativ SHPA-20
- 5 ədəd - Kolba P-2-250-34ml (50-100 ml)
- 1 ədəd – Skalpel
- 50 ədəd – Örtüklü markalanmış sınaq borusu 15x95PS
- 2 ədəd – Avtomatik pipetkalar (dozator)

Həmçinin layihənin həyata keçirilməsi üçün Ekosfera SEM və BDU tərəfindən bir sıra avadanlıqlar təqdim olunmuşdur (18)

11

Yerli həmkarlarla əlaqələr

- b.e.n. Firuzə Sultan-zadə (Ekosfera SEM-in rəhbəri, ekspert ekoloq)
- b.e.n. Sevinc Hübətova (ekspert ornitoloq BDU)
- b.e.n. Svetlana Cəfərova (ekspert herpetoloq BDU)
- b.e.n Nicat Həsənov (BP ekspert hiropterioloq)
- b.e.n Sevil Əliyeva (ekspert botanik BDU)
- b.e.d Azad Sultanov (ekspert torpaqşünas AMEA Torpaqşünaslıq İnstitutu)
- b.e.n. Nigar Abdurrəhmanova (Ekologiya və Nazirliyi ekspert hiropterioloq)

b.e.n Ayaz Məmmədov (ekspert AMEA Genetik Ehtiyatlar İnstitutu)
b.e.n Sevinc Məmmədova (ekspert AMEA Əkincilik İnstitutu)
prof.Nəriman İsmayılov (ekspert mikrobioloq AMEA Mikrobiologiya İnstitutu)
prof.Elman İskəndər (AMEA Botanika İnstitu)
ekspert Elşad Əsgərov (WWF iğracı direktor)
ekspert Şahin İsayev (ekspert GIZ)

12 Xarici həmkarlarla əlaqələr

Jonatan Etzold
Til Dieterich
Sabrina Rilke
Urs Hintermann
Volker Vachlin

13 Layihə mövzusu üzrə kadr hazırlığı (əgər varsa)

-

14 Sərgilərdə iştirak (əgər baş tutubsa)

"XƏZƏR: Ətraf Mühit üçün Texnologiyalar" 4-cü Beynəlxalq Ətraf Mühit Sərgisi

15 Təcrübəartırmada iştirak və təcrübə mübadiləsi (əgər baş tutubsa)

1.GİZ şirkəti tərəfindən keçirilən "Sustainable Management of Biodiversity, South Caucasus" proqramı çərçivəsində "Qışlayan su-bataqlıq quşlarının təyin edilməsi və monitorinqi" təliminin 1-ci və 2-ci hissəsində iştirak (Hacıqabul, Mahmudçala, Qızılağac, Kürün deltası).(prof. Nəriminə Sadıqova, b.e.n. Firuzə Sultan-zadə, b.e.n. Sevinc Humbətova, GİZ təşkilatının əməkdaşı ekoloji ekspert Şahin İsayev, azad ekoloji ekspert Jonatan Etzold).

2. "Ali bitkilərin təyin edilməsi və oxuyan quşların monitorinqi" (Altağac Milli Parkında) təlimində iştirak. (prof. Nəriminə Sadıqova, b.e.n. Firuzə Sultan-zadə, b.e.n. Sevinc Humbətova, GİZ təşkilatının əməkdaşı ekoloji ekspert İsayev Şahin, azad ekoloji ekspert Jonatan Etzold, bitkilər üzrə ekoloji ekspert Sabrina Rilke, landşaft üzrə ekspert Til Dieterich).

3. "Ali bitkilərin təyin edilməsi və monitorinqi" (Şirvan Milli Parkında) təliminin ikinci hissəsində iştirak (GİZ təşkilatının əməkdaşı ekoloji ekspert Şahin İsayev, azad ekoloji ekspert Jonatan Etzold, bitkilər üzrə ekoloji ekspert Sabrina Rilke, landşaft üzrə ekspert Til Dieterich)

4. "Kəpənəklərin təyin edilməsi və monitorinqi" (Altağac Milli Parkında) təlimində iştirak (b.e.n. Firuzə Sultan-zadə, kəpənəklər üzrə ekspert (lepidopterioloq) Volker Vachlin, landşaft üzrə ekspert Til Dieterich, GİZ təşkilatının əməkdaşı ekoloji ekspert İsayev Şahin)

5. Altağac, Samur- Yalama Milli Parkında, Beşbarmaq dağında və Quba rayonunda mütəxəssis Till Dieterichlə təcrübəartırmada iştirak.

16 Layihə mövzusu ilə bağlı elmi-kütləvi nəşrlər, kütləvi informasiya vasitələrində çıxışlar, yeni yaradılmış internet səhifələri və s. (məlumatı tam şəkildə göstərilməlidir)

<http://bsu.edu.az/az/newsarchive>

www.ekosfera.az

<https://www.facebook.com/pages/ЭкоСфера-Социально-Экологический-Центр/102382796522226>

<https://www.facebook.com/pages/EIF-Qala-ərazisində-monitorinq/518716394862856?fref=ts>

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA
ELMİN İNKİŞAFI FONDU

MÜQAVİLƏYƏ ƏLAVƏ

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun elmi-tədqiqat proqramlarının, layihələrinin və digər elmi tədbirlərin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə qrantların verilməsi üzrə 2011-ci il üçün Gənc Alim və Mütəxəssislərin müsabiqəsinin (EİF/GAM-2011-2(4)) qalibi olmuş və yerinə yetirilmiş layihə üzrə

ALINMIŞ NƏTİCƏLƏRİN ƏMƏLİ (TƏCRÜBİ) HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ
VƏ LAYİHƏNİN NƏTİCƏLƏRİNDƏN GƏLƏCƏK TƏDQIQATLARDAN
İSTİFADƏ PERSPEKTİVLƏRİ HAQQINDA
MƏLUMAT VƏRƏQİ
(Qaydalar üzrə Əlavə 16)

Layihənin adı: Qala tarixi-etnoqrafik qoruğu və yaxın ərazilərdə bioekoloji vəziyyətin kompleks tədqiqi
Layihə rəhbərinin soyadı, adı və atasının adı: Hacıyeva Dilarə Elman qızı
Qrantın məbləği: 35 000 manat
Layihənin nömrəsi: EİF/GAM-1-2011-2(4)-26/17/3-M-22
Müqavilənin imzalanma tarixi: 17 may 2012-ci il
Qrant layihəsinin yerinə yetirilmə müddəti: 18 ay
Layihənin icra müddəti (başlama və bitmə tarixi): 01 iyun 2012-ci il – 01 dekabr 2013-cü il

1. Layihənin nəticələrinin əməli (təcrübi) həyata keçirilməsi

1	Layihənin əsas əməli (təcrübi) nəticələri, bu nəticələrin məlum analoqlar ilə müqayisəli xarakteristikası
	Layihə iştirakçıları və magistrantlar ərazinin kompleks bioekoloji monitorinqinin təcrübi-metodoloji əsaslarını mənimsədilər. İlk dəfə olaraq layihə iştirakçıları tərəfindən Qala ərazisində ətraflı bioekoloji tədqiqatlar aparılmışdır. Həmin ərazidə 2011-ci ildə Fövqəladə hallar Nazirliyi və Dövlət Nef Şirkətinin Ekologiya İdarəsi tərəfindən həyata keçirilmiş monitorinq işləri ilə müqayisəli analiz aparılmış və bioekoloji tədqiqatların nəticələri əlavə edilmişdir.
2	Layihənin nəticələrinin əməli (təcrübi) həyata keçirilməsi haqqında məlumat (istehsalatda tətbiq (tətbiqin aktını əlavə etməli); tədris və təhsildə (nəşr olunmuş elmi əsərlər və s. – təhsil

sisteminə tətbiqin aktını əlavə etməli); bağlanmış xarici müqavilələr və ya beynəlxalq layihələr (kimlə bağlanıb, müqavilənin və ya layihənin nömrəsi, adı, tarixi və dəyəri); dövlət proqramlarında (dövlət orqanının adı, qərarın nömrəsi və tarixi); ixtira üçün alınmış patentlərdə (patentin nömrəsi, verilmə tarixi, ixtiranın adı); və digərlərində)

Qala gölü və ətraf ərazilərdə həyata keçirilən kompleks monitoring işləri Qala Tarixi-Etnoqrafik Muzey və EkoSfera Etno-Ekoloji mərkəzdə beynəlxalq turizm və hazırda icrası davam edən aqrobiomüxtəliflik proqramlarının (GİZ tərəfindən maliyyələşdirilən "Bakının Qala kəndi ərazisində yerli Qala qoyunu cinsinin və taxılçılıq ənənəsinin bərpası" layihəsi 2012-2014-cü il.) inkişafı üçün nəzərdə tutulmuşdur.

2. Layihənin nəticələrindən gələcək tədqiqatlarda istifadə perspektivləri

1 Nəticələrin istifadəsi perspektivləri (fundamental, tətbiqi və axtarış-innovasiya yönlü elmi-tədqiqat layihə və proqramlarında; dövlət proqramlarında; dövlət qurumlarının sahə tədqiqat proqramlarında; ixtira və patent üçün verilmiş ərizələrdə; beynəlxalq layihələrdə; və digərlərində)

Gənc tədqiqatçıların (magistr və tələbələrinin) müasir ekoloji monitoring metodlarına yiyələnməsi, qoruğun ərazisində fəaliyyət göstərən təşkilatlara (Heydər Əliyev Fondu, "Xəzər" İnkişaf Fondu, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə) veriləcək məlumatlar üzərində işlər davam etdirilir.

Qala və yaxın ərazilərdə həyata keçirilən kompleks ekoloji monitoringin nəticələri gələcəkdə həmin ərazidə tədqiqat aparacaq qurum və şəxslər üçün məlumat bazası olacaq.

SİFARIŞÇI:

Elmin İnkişafı Fondu

Baş məsləhətçi

Həsənova Günel Cahangir qızı

(imza)

"16" dekabr 2013-ci il

İCRAÇI:

Layihə rəhbəri

Hacıyeva Dilarə Elman qızı

(imza)

"16" dekabr 2013-ci il

Fondun müşaviri

Babayeva Ədilə Əli qızı

(imza)

"16" dekabr 2013-ci il

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA
ELMİN İNKİŞAFI FONDU**

MÜQAVİLƏYƏ ƏLAVƏ

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun elmi-tədqiqat proqramlarının, layihələrinin və digər elmi tədbirlərin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə qrantların verilməsi üzrə 2011-ci il üçün Gənc Alim və Mütəxəssislərin müsabiqəsinin (EIF/GAM-2011-2(4)) qalibi olmuş və yerinə yetirilmiş layihə üzrə

**ALINMIŞ ELMİ MƏHSUL HAQQINDA MƏLUMAT
(Qaydalar üzrə Əlavə 17)**

Layihənin adı: **Qala tarixi-etnoqrafik qoruğu və yaxın ərazilərdə bioekoloji vəziyyətin kompleks tədqiqi**

Layihə rəhbərinin soyadı, adı və atasının adı: **Hacıyeva Dilarə Elman qızı**

Qrantın məbləği: **35 000 manat**

Layihənin nömrəsi: **EIF/GAM-1-2011-2(4)-26/17/3-M-22**

Müqavilənin imzalanma tarixi: **17 may 2012-ci il**

Qrant layihəsinin yerinə yetirilmə müddəti: **18 ay**

Layihənin icra müddəti (başlama və bitmə tarixi): **01 iyun 2012-ci il – 01 dekabr 2013-cü il**

Diqqət! Bütün məlumatlar 12 ölçülü Arial şrifti ilə, 1 intervalla doldurulmalıdır

1. Elmi əsərlər (sayı)

№	Tamlıq dərəcəsi	Dərəcəsi		
		Dərc olunmuş	Çapa qəbul olunmuş və ya çapda olan	Çapa göndərilmiş
1.	Elmi məhsulun növü			
	Monoqrafiyalar	-	-	-
	həmçinin, xaricdə çap olunmuş	-	-	-
2.	Məqalələr	1	-	-
	həmçinin xarici nəşrlərdə	-	-	1

3.	Konfrans materiallarında məqalələr	-	-	-
	O cümlədən, beynəlxalq konfrans materiallarında	1*	-	-
4.	Məruzələrin tezisləri	2	-	-
	həmçinin, beynəlxalq tədbirlərin toplusunda	5*	-	-
5.	Digər (icmal, atlas, kataloq və s.)	1	3	1

*- Nəşr zamanı texniki səbəbdən EIF-Grant layihəsini təsdiq edən yazı silinmişdir.

2. İxtira və patentlər (sayı)

No	Elmi məhsulun növü	Alınmış	Verilmiş	Ərizəsi verilmiş
1.	Patent, patent almaq üçün ərizə	-	-	-
2.	İxtira	-	-	-
3.	Səmərələşdirici təklif	-	-	-

3. Elmi tədbirlərdə məruzələr (sayı)

No	Tədbirin adı (seminar, dəyirmi masa, konfrans, qurultay, simpozium və s.)	Tədbirin kateqoriyası (ölkədaxili, regional, beynəlxalq)	Məruzənin növü (plenary, davətli, şifahi, divar)	Sayı
1.	Konfrans: Akademik Həsən Əliyevin 105 illik yubileyinə həsr olunmuş "Ekologiya: Təbiət və cəmiyyət problemləri."	II Beynəlxalq Elmi Konfrans	Plenary	3
2.	Konfrans: Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş "XXI əsrdə Ekologiya və Torpaqşünaslıq elmlərinin aktual problemləri"	Respublika Konfransı	Plenary	2
3.	Seminar	Jour-fixe-in (təcrübə və fikir mübadiləsi) ikinci hissəsində layihə rəhbəri Hacıyeva Dilərə tərəfindən "Qala tarixi-etnoqrafik qoruğu və yaxın	Dəvətli	1

ərazilərdə
bioekoloji
vəziyyətin
kompleks
tədqiqi" layihəsi
haqqında
məlumat verdi

SİFARİŞÇİ:

Elmin İnkişafı Fondu

Baş məsləhətçi

Həsənova Günel Cahangir qızı

(imza)

"16" senabr 2013-ci il

Fondun müşaviri

Babayeva Ədilə Əli qızı

(imza)

"16" dekabr 2013-ci il

İCRAÇI:

Layihə rəhbəri

Hacıyeva Dilarə Elman qızı

(imza)

"16" dekabr 2013-ci il